

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 14 октомври 2019 г.
(OR. en)

12836/19

COHOM 112
DEVGEN 190
FREMP 141
CFSP/PESC 754
ACP 114
COEST 222
COLAC 67
COASI 137
COAFR 200
MAMA 155
MOG 87

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

Дата: 14 октомври 2019 г.

До: Делегациите

№ предх. док.: 12699/19

Относно: Заключение на Съвета относно демокрацията

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно демокрацията, приети от Съвета на 3720-ото му заседание на 14 октомври 2019 г.

Заключения на Съвета относно демокрацията

1. Днес живеем в свят, в който демокрацията е изправена пред предизвикателства и се поставя под съмнение. Въпреки че тя е стабилна в много държави, в други се наблюдава нарастваща тенденция към авторитаризъм. Предизвикателствата са многобройни и трябва да им противодействаме незабавно и всеобхватно. Колкото по-демократична е системата на управление, толкова по-приобщаващо и равнопоставено ще бъде едно общество. Навършват се десет години, откакто Съветът прие заключения относно подкрепата на демокрацията във външните отношения на ЕС. Поради това е настъпил моментът да се поднови ангажиментът на ЕС.
2. Една от целите на външната дейност на Европейския съюз е насърчаване на демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, както е предвидено в член 21 от Договора. Освен това в член 21 от Всеобщата декларация за правата на човека се посочва, че „волята на народа трябва да бъде основата на властта на правителството [...], изразена чрез периодични и действителни избори“.
3. Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, както се посочва в член 2 от Договора. Тези ценности са взаимозависими и взаимно се подсилват. От особена важност продължава да бъде гарантирането на съгласуваността на вътрешните и външните политики на ЕС. Както се утвърждава в Глобалната стратегия на ЕС, подкрепата на демокрацията, правата на човека и правовата държава във външните отношения е също така от стратегически интерес за Съюза, като допринася за общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, включително чрез:
 - укрепване на ефективната, прозрачна и отчетна многостранна система, основана на правила, която ЕС и неговите партньори съмишленици се стремят да насърчават,
 - осигуряване на възможности и ускоряване на изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, по-специално на цел 16 относно отчетността на институциите и приобщаващото и активно вземане на решения и цел 10 относно намаляването на неравенствата,

- създаване на условия за устойчив мир и сигурност и предотвратяване на ожесточени конфликти чрез участие и отчетност, способност за реагиране на оплакванията и политическа медиация на спорове,
- изграждане на приобщаващи и устойчиви демократични общества, които са способни да създават възможности за своето население, както и да утвърждават основан на правата подход към миграцията, да се справят с принудителното разселване и да намаляват факторите, подтикващи към незаконна миграция.

4. Съветът потвърждава отново принципите на своите заключения от 2009 г. относно подкрепата на демокрацията и припомня Стратегическата рамка на ЕС от 2012 г. относно правата на човека и демокрацията и последващите планове за действие относно правата на човека и демокрацията, както и поуките, извлечени от опита на ЕС през последното десетилетие, свързан с работата в подкрепа на демокрацията, основните свободи и принципите на правовата държава по целия свят. Съветът също така отбелязва значението на своите заключения от 2019 г. относно гарантирането на свободни и честни европейски избори и от 2017 г. относно ангажираността на ЕС с гражданското общество в областта на външните отношения и последващите действия във връзка с тях. Той приветства усилията за изготвяне на нов план за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020—2024 г. Настоящите заключения на Съвета ще залегнат в плана за действие, ако е целесъобразно.
5. В целия свят хората продължават да демонстрират силата и мощта на своето желание за по-силен глас и участие в процесите на вземане на решения. На всички континенти демокрацията отново и отново доказва своята устойчивост. Пред нея обаче се появяват нови и нарастващи предизвикателства.

Тези предизвикателства включват, наред с другото:

- i) **подкопаване на демократичните процеси и институции**, включително чрез запазване на облика на демокрацията за легитимиране на авторитарни режими, удължаване на конституционните ограничения на мандатите, намеса в работата на съдебната власт, намаляване на медийния плурализъм, ограничаване на правното и политическото пространство за опозиционните партии и намаляване на прозрачността на някои участници в демократичния процес, във финансирането на политически и тематично основани кампании;

- ii) **ниски равнища на доверие** в институции и политически фигури поради нарастващи социални и икономически неравенства, корупция и липса на приобщаване;
 - iii) **свиващо се демократично пространство за гражданското общество**, включително за правозащитниците и активистите за демокрация, както и за свободните и независими медии онлайн и офлайн, чрез насилие, преследване и сплашване, рестриктивно законодателство, ограничения на регистрацията и финансирането и репресии;
 - iv) **нарастващи случаи на нарушаване на правата на човека и основните свободи**;
 - v) **използване на онлайн технологиите за манипулиране**, включително кампании за дезинформация, спонсорирани от държавата ограничения и закриване, изказвания, насаждащи омраза, незаконно микротаргетиране на послания към гражданите в нарушение на правата на неприкосновеност на личния живот и защитата на данните, както и избягване на ефективен контрол върху финансирането на политически послания. Интернет е положителна сила за демократизацията, но икономическият модел на цифровите платформи също допринесе за появата на тези предизвикателства.
6. Поради това Съветът изразява съгласие да продължи да разработва общ и практически отговор на тези предизвикателства на основата на тясно сътрудничество между институциите на ЕС и държавите членки. Като се има предвид, че процесите на изграждане на демокрацията протичат в различен контекст, институциите на ЕС и държавите членки ще насърчават положителните тенденции и ще се противопоставят на отрицателните, като поставят акцент върху следното:
- а) Използване на усилията за изпълнение на Програмата до 2030 г., и по-специално на ЦУР 10 и 16, за цялостно насърчаване и утвърждаване на демократичното управление, правата на човека, принципите на правовата държава, отчетността и активното и приобщаващо вземане на решения, както и за осигуряване на съгласуваност с усилията на ЕС за справяне с неравенството. Борбата с неравенството е от решаващо значение за възстановяване на доверието в демокрацията и нейните институции.
 - б) Насърчаване на пълноценното участие на всички без дискриминация, и в този контекст полагане на конкретни и специални усилия в подкрепа на по-голямото участие и представителство на жените и младите хора и техните интереси в обществения и политическия живот.

- в) Засилване и подкрепа за капацитета на парламентите и (по надпартиен начин) на политическите партии на национално и поднационално равнище, така че да изпълняват основната си роля в демократичните общества.
- г) Засилване и подкрепа за международното и местното гражданско общество и благоприятстващата го среда като основен стълб на плуралистичната и приобщаваща демокрация. Следва да се обърне специално внимание на подкрепата за правозащитниците и по-специално жените правозащитници.
- д) Активизиране на усилията за подкрепа и защита на свободните и независими медии офлайн и онлайн, включително чрез насърчаване на безопасността на журналистите и подкрепа за благоприятна среда.
- е) Подкрепа на усилията, насочени към утвърждаване на принципите на правовата държава, демократичния интегритет и отчетността чрез засилване на разделението на властите, достъп до правосъдие и право на справедлив съдебен процес за всички, борба с безнаказаността и с корупцията.
- ж) Подкрепа и насърчаване на гражданското образование и медийната грамотност онлайн като необходим средносрочен и дългосрочен принос за устойчивостта на днешните демокрации, както и стимулиране на използването на онлайн технологии за засилване на демократичното участие, отчетността и достъпа до информация.
- з) Подкрепа за страните в техните усилия да гарантират, че правилата за провеждане на избори и за демокрация офлайн могат да се прилагат ефективно онлайн въз основа на собствените усилия на ЕС в това отношение, включително Изборния пакет на Комисията и Европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите, Плана за действие за борба с дезинформацията, Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията, както и Препоръката на Съвета на Европа относно стандартите за електронно гласуване и практиките, разработени в рамките на механизма за бързо реагиране на Г-7.

- и) Насърчаване на все по-приобщаващия характер и надеждността на изборните процеси чрез наблюдение на избори от страна на ЕС, подкрепа за местните изборни наблюдатели и укрепване на колективните усилия, необходими за подкрепа и насърчаване на последващите действия във връзка с препоръките на мисиите на ЕС и ОССЕ за наблюдение на избори и справяне с новите предизвикателства пред тази дейност, като работи и съвместно с международната общност за наблюдение на избори.
 - й) Укрепване на вече тясното сътрудничество с многостранни, международни и регионални организации, като се изграждат силни глобални партньорства за подкрепа на демокрацията и изпълнение на конкретните цели по ЦУР 16.
 - к) Насърчаване на по-голяма прозрачност на демократичните процеси, по-специално на финансирането на политически и тематично основани кампании от различни участници.
 - л) Способност за бързо действие в отговор на рязко влошаване или подобряване на положението с демокрацията в страните – както в политически план, така и чрез подходящо разпределяне на финансови средства.
 - м) Насърчаване на по-гъвкав, новаторски, дългосрочен и чувствителен към конфликтите подход в подкрепа на демокрацията и в този контекст насърчаване и подкрепа за работата на Европейския фонд за демокрация и други организации, работещи в този дух.
 - н) Засилване на популяризирането и публичната комуникация относно стойността на демокрацията като световно и всеобщо обществено благо.
7. Съветът очаква редовни по-нататъшни дебати за състоянието на демокрацията по света и дейностите на ЕС в тази област.
-